

Seria Policy Brief cuprinde texte bazate pe surse publice. Opiniile exprimate reprezintă punctele de vedere ale autorilor.

Vizita președintelui egiptean Abdel Fattah al-Sisi la Berlin: câteva considerații.

Andra Dodiță¹

În toiu a ceea ce organizația Human Rights Watch cataloghează ca fiind cea mai gravă criză a drepturilor omului din istoria modernă a Egiptului, estimare confirmată de recenta condamnare² la moarte a primului președinte ales democratic din istoria țării, Mohamed Morsi, și după câțiva ani de când țara este măcinată de situația economică precară și de mediul de securitate volatil, noul guvern egiptean caută să se angajeze în dialog cu diverși actori statali regionali și internaționali cu sprijinul cărora speră să scoată țara din impasul în care se află.

Una dintre aceste țări este Germania, care la începutul lunii iunie l-a găzduit pe președintele Abdel Fattah al-Sisi, după luni de zile în care cancelarul Germaniei, Angela Merkel, s-a opus vehement acestei întâlniri. Schimbarea de atitudine și vizita efectivă au făcut din deplasarea lui al-Sisi la Berlin cea mai disputată dintre vizitele efectuate în primul an în funcție, atât în mediul arab, cât și în cel european.

Lovitura de stat din iulie 2013 prin care președintele islamist Mohamed Morsi a fost înlăturat de la putere a generat un amplu val de proteste, mai ales în rândul membrilor Frăției

¹ <http://www.idr.ro/Andra-DODITA.html>

² Inițial condamnat la moarte în data de 17 mai 2015 pentru evadarea din închisoarea Wadi el-Natrun și complotul cu militanți străini pentru a elibera islamiști din detenție în luna ianuarie 2011, după consultarea celei mai înalte autorități religioase din țară, respectiv Marele Muftiu al Egiptului, un tribunal a anunțat la 16 iunie că sentința dată inițial rămâne în vigoare deși poate fi contestată prin apel. Mohamed Morsi mai este cercetat și în alte dosare, în luna aprilie fiind condamnat la 20 de ani de închisoare pentru arestarea și torturarea protestatarilor din fața palatului prezidențial în decembrie 2012, iar în luna iunie la închisoare pe viață sub acuzația de înalt spionaj pentru Hamas, Hezbollah și Gărzile Revoluționare Iraniene. În urma audierilor care au avut loc în data de 25 iunie se așteaptă și verdictul în dosarul în care Morsi este acuzat că a subminat securitatea națională a Egiptului prin furnizarea de documente clasificate Qatarului. În prezent se discută o potențială schimbare a sentinței la moarte în închisoare pe viață. (Cf. *Egypt court sentences Morsi to life in jail for spying*, Al-Jazeera, <http://www.aljazeera.com/news/2015/06/egypt-court-deliver-verdict-morsi-death-sentence-150616070248140.html>, publicat pe 16 iunie, accesat pe 14 iulie)

Musulmane, curmat cu brutalitate de armata egipteană condusă la momentul respectiv de cel care, după aproape un an, avea să fie ales cu peste 90% din voturi cel de-al șaselea președinte al Egiptului, Abdel Fattah al-Sisi. În doar doi ani de la răsturnarea lui Morsi, Egiptul a fost martor la numeroase proteste și reprimări brutale care au lăsat în urmă mii de morți, arestări ilegale, condamnări la moarte, marea majoritate a acestora fiind îndreptate împotriva Fraților Musulmani dar și activiștilor de orientare seculară, deopotrivă, anihilarea organizației (scoase în afara legii încă din septembrie 2013) numărându-se printre prioritățile actualului președinte egiptean, așa cum a declarat el însuși încă din momentul anunțării candidaturii.

Angela Merkel declarase inițial că nu îl va invita pe liderul de la Cairo decât după ce va organiza alegeri parlamentare în Egipt, cu toate acestea, recenta vizită a avut loc în contextul în care în urmă cu câteva luni, mai precis în luna martie, Curtea Supremă a Egiptului a declarat legea electorală ca fiind neconstituțională. Astfel, când nimic nu părea să mai vină în sprijinul Egiptului și implicit să favorizeze stabilirea unui dialog cu guvernul german, la Sharm el-Sheikh are loc, tot în luna martie, Conferința pentru dezvoltare economică a Egiptului unde, printre alți participanți s-a numărat și ministrul german al economiei, Sigmar Gabriel, însoțit de o delegație de oameni de afaceri care au asistat la semnarea unor memorandumuri de înțelegere, cele mai importante dintre acestea având ca semnatar compania Siemens. În baza acestor acorduri, recunoscuta companie germană va construi în Egipt termocentrale și centrale eoliene în valoare de 8 miliarde euro³.

Putem deduce că schimbarea de optică a Germaniei în ceea ce privește stabilirea unui dialog cu al-Sisi are, astfel, legătură cu acordurile încheiate la Sharm el-Sheikh care nu doar că vor dubla capacitatea Egiptului de a produce energie, acestea având o importanță deosebită și pentru compania Siemens care nu a mai vândut Germaniei nicio turbină cu gaze de când țara a ieșit din perioada energiei nucleare și bazate pe combustibili fosili⁴. În plus, contractul este cea mai mare comandă unică pe care compania germană a primit-o deodată.⁵

Deși nu a fost invocat ca argument în favoarea deciziei guvernului german de a-l invita pe al-Sisi la Berlin, pare evident că înțelegerea dintre compania germană Siemens și guvernul

³ Cf. Archibald Preuschat, *Siemens Signs \$9 Billion Power-Plant Deal With Egypt*, The Wall Street Journal, <http://www.wsj.com/articles/siemens-signs-9-billion-power-plant-deal-with-egypt-1433343667>, publicat pe 3 iunie 2015, accesat pe 8 iunie;

⁴ Idem.

⁵ Idem.

egiptean a cântărit cel puțin la fel de greu ca scopul prezentat în anunțul vizitei încă din mai⁶ și reiterat inclusiv pe durata vizitei⁷, și anume că Egiptul este un jucător extrem de important în spațiul arab, putând contribui la menținerea păcii în regiune.

Dacă Angela Merkel a găsit cel puțin o motivație pentru a discuta cu al-Sisi, președintele parlamentului german a refuzat să se întâlnească cu președintele egiptean din cauza încălcărilor drepturilor omului, proceselor militare, sentințelor la moarte în masă, arestărilor ilegale⁸, cu atât mai mult cu cât, în opinia acestuia, situația astfel creată nu contribuie nici la crearea unui climat de pace internă nici la democratizarea țării⁹, conchizând prin: „(...) nu știu ce ar avea de vorbit președintele unui parlament ales cu președintele unei țări care, din păcate, nu este ales democratic.”¹⁰

Pe lângă primirea de către președintele Gauck și cancelarul Merkel, președintele egiptean a mai avut întrevederi și cu ministrul de externe Frank-Walter Steinmeier și cu vice-cancelarul și ministrul federal al economiei și energiei Sigmar Gabriel¹¹, vizita lui al-Sisi vizând cooperarea în domeniile economic, militar și de securitate.

Deși primit cu onoruri militare de către guvern, un număr semnificativ de membri ai societății civile au fraternizat cu poziția adoptată de președintele parlamentului german, Norbert Lammert, organizând o serie de proteste la Berlin. Cu această ocazie, unii participanții au criticat poziția Occidentului despre care au spus că *nu îi pasă cu adevărat de democrație sau de procesul de democratizare a lumii arabe, fiind preocupați în primul rând să-și vizeze interesele, iar în acest sens, președintele egiptean este un „om puternic care face cum i se cere.”*¹² Dinaintea sosirii președintelui al-Sisi la Berlin, orașul a fost împânzit de bannere care evocau

⁶Cf. 'Nothing to talk about' - Lammert backs out of el-Sissi meeting, Deutsche Welle, <http://www.dw.com/en/nothing-to-talk-about-lammert-backs-out-of-el-sissi-meeting/a-18463859>, publicat pe 20 mai 2015, accesat pe 18 iunie;

⁷Cf. Yermi Brenner, *Germany offers two-faced welcome to Egypt's Sisi*, Al-Jazeera America, <http://america.aljazeera.com/articles/2015/6/3/germany-welcomes-egyptian-president-sisi.html>, publicat pe 3 iunie 2015, accesat pe 4 iunie;

⁸Cf. Judy Dempsey, *Germany Welcomes Egypt's Sisi*, Carnegie Europe, <http://carnegieeurope.eu/strategieurope/?fa=60260>, publicat pe 1 iunie 2015, accesat pe 9 iunie;

⁹Idem

¹⁰'Nothing to talk about' - Lammert backs out of el-Sissi meeting, Deutsche Welle, <http://www.dw.com/en/nothing-to-talk-about-lammert-backs-out-of-el-sissi-meeting/a-18463859>, publicat pe 20 mai 2015, accesat pe 18 iunie;

¹¹Cf. Mahmoud Mostafa, *Al-Sisi starts 4-day Europe tour*, Daily News Egypt, <http://www.dailynewsegypt.com/2015/06/02/al-sisi-starts-4-day-europe-tour/>, publicat pe 2 iunie 2015, accesat pe 2 iunie;

¹²Yermi Brenner, *Germany offers two-faced welcome to Egypt's Sisi*, Al-Jazeera America, <http://america.aljazeera.com/articles/2015/6/3/germany-welcomes-egyptian-president-sisi.html>, publicat pe 3 iunie 2015, accesat pe 4 iunie;

încălcările drepturilor omului din Egipt, aparținând unui grup de activiști care s-au autodescris ca fiind „mobilizați împotriva complicității guvernului german cu regimul egiptean”.¹³

Media și rețelele sociale aparținând opoziției au reliefat cu satisfacție refuzul lui Lammert de a-l primi în vizită pe Abdel Fattah al-Sisi, inundând apoi rețelele de socializare cu înregistrări de la protestele de stradă. Elogiul suprem, însă, a fost atribuit unei tinere egiptence care, în timpul declarației comune de presă ținute de cancelarul german Angela Merkel și de președintele egiptean al-Sisi, a strigat „Jos, jos regimul militar”.¹⁴

Cu toate acestea, micile reușite înregistrate de opoziția egipteană se opresc odată cu criticile (cu iz mai degrabă de dojană pentru satisfacția publicului) pe tema situației precare a drepturilor omului din Egipt formulate de cancelarul german în timpul conferinței comune cu președintele al-Sisi, întrucât acestea nu umbresc prea tare succesul înregistrat de puterea egipteană, așa cum nu schimbă nici realitatea pe care mulți observatori din țară dar și internaționali continuă să o asocieze unui regim militar abuziv autoinstalat prin lovitură de stat.¹⁵

Ceea ce face această vizită interesantă și disputată sunt criticile formulate atât de observatorii și analiștii arabi, cât și de cei europeni, uniți împotriva *egoismului* Germaniei de a-și satisface nevoile financiare și securitare în detrimentul situației din Egipt și cu prețul principiilor sale politice¹⁶. Printre cei mai caustici comentatori ai vizitei președintelui al-Sisi la Berlin se numără presa și ONG-urile germane care au catalogat gestul cancelarului Angela Merkel de a-l primi pe președintele egiptean în capitala germană, după luni de zile de refuz, un mesaj greșit pe care Berlinul îl transmite la Cairo.¹⁷

Deși vizita președintelui al-Sisi în Germania a fost motivată de crearea unui dialog cu Egiptul, considerat de partenerul german un jucător cu greutate în zona arabă și pe care și-l

¹³ Lina Alsaafin, *Egypt's Sisi travels to Germany with 140 high profile supporters*, Middle East Eye, <http://www.middleeasteye.net/news/egypt-s-sisi-travels-germany-140-high-profile-supporters-1566397643>, publicat pe 5 iunie, accesat pe 11 iunie;

¹⁴ Judy Dempsey, *Germany Welcomes Egypt's Sisi*, Carnegie Europe, <http://carnegieeurope.eu/strategieurope/?fa=60260>, publicat pe 1 iunie 2015, accesat pe 9 iunie;

¹⁵ Una dintre cele mai complete opinii ale comentatorilor arabi dintre cele pe care le-am consultat a fost cea a analistului egiptean Nabîl al-Fûlî, *Merkel wa-S-Sîsî...rabihâ ad-dağâğata wa-rabihna qîšra l-bay□ati* (Merkel și Sisi au obținut găina iar noi ne-am ales cu coaja oului”), www.aljazeera.net, publicat pe 7 iunie, accesat pe 8 iunie;

¹⁶ Cf. Raniah Salloum, *Selling Out: Berlin Sends Wrong Message By Welcoming Sisi*, Spiegel Online, <http://www.spiegel.de/international/world/editorial-on-egyptian-president-sisi-and-his-visit-to-germany-a-1036876.html>, publicat pe 3 iunie 2015, accesat pe 16 iunie;

¹⁷ Idem

dorește reabilitat tocmai pentru a contribui la menținerea climatului de pace¹⁸, sunt voci care demontează acest argument invocând alimentarea conflictului din Libia prin furnizarea ilegală de arme precum și lipsa de influență reală în medierea problemei palestiniano-israeline¹⁹. În această privință, însă, lucrurile par că au început să se schimbe prin numirea unui nou ambasador în Israel la 21 iunie²⁰, după ce ultimul trimis a fost rechemat în țară de fostul președinte Mohamed Morsi în noiembrie 2012, în semn de protest pentru uciderea unui membru de vază al Hamas²¹, Ahmed Jaabari, într-o serie de raiduri aeriene israeliene.²² Primul ministru Benjamin Netanyahu a apreciat numirea unui nou reprezentant ca fiind „foarte binevenită” pentru statul Israel.²³

Prin primirea lui al-Sisi la Berlin și acordării implicite a recunoașterii internaționale de care avea nevoie, publicația germană Der Spiegel pune punctul pe „i” criticând guvernul german pentru că a dat la schimb unul dintre cele mai puternice instrumente diplomatice ale sale pentru un profit rapid. Analiztii atenționează că gestul Germaniei poate fi perceput de comunitatea de afaceri internațională ca o undă verde pentru alte investiții în Egipt, situație în care regimul militar de la Cairo va avea și mai multe instrumente pentru a-și legitima puterea.²⁴

Dacă analiștii nemți și-au exprimat dezaprobarea față de primirea președintelui al-Sisi de către o serie de oficiali germani, pentru conașionalii săi vizita acestuia a echivalat cu o lovitură dată poporului egiptean de către guvernul german care, deși perceput ca reprezentând una dintre cele mai stabile democrații, l-a pus la colț pe liderul egiptean la nivel de discurs în

¹⁸Cf. Yermi Brenner, *Germany offers two-faced welcome to Egypt's Sisi*, Al-Jazeera America, <http://america.aljazeera.com/articles/2015/6/3/germany-welcomes-egyptian-president-sisi.html>, publicat pe 3 iunie 2015, accesat pe 4 iunie;

¹⁹Cf. Raniah Salloum, *Selling Out: Berlin Sends Wrong Message By Welcoming Sisi*, Spiegel Online, <http://www.spiegel.de/international/world/editorial-on-egyptian-president-sisi-and-his-visit-to-germany-a-1036876.html>, publicat pe 3 iunie 2015, accesat pe 16 iunie;

²⁰ Egiptul, primul stat arab care a semnat un acord de pace cu Israelul încă din 1979.

²¹ Organizație descinsă din organizația Fraților Musulmani.

²²Cf. *Egypt names new ambassador to Israel*, Ahram Online, <http://english.ahram.org/News/133368.aspx>, publicat 21 iunie, accesat pe 22 iunie;

²³ Idem

²⁴ Cf. Raniah Salloum, *Selling Out: Berlin Sends Wrong Message By Welcoming Sisi*, Spiegel Online, <http://www.spiegel.de/international/world/editorial-on-egyptian-president-sisi-and-his-visit-to-germany-a-1036876.html>, publicat pe 3 iunie 2015, accesat pe 16 iunie;

timp ce l-a legitimat în practică²⁵, același guvern care în 2011 îi lăuda și încuraja pe egiptenii care s-au revoltat pentru a pune capăt guvernării lui Hosni Mubarak care dura de trei decenii.

În urma vizitei lui al-Sisi la Berlin a devenit clar, în ochii multora, că profitabilitatea și stabilitatea au prioritate în fața tranziției spre democrație care, deși mai anevoioasă, ar avea șansa de a schimba evoluția societății egiptene (putând extrapola, de ce nu, și la alte state arabe) până se va ajunge la o formulă de care majoritatea să se bucure și să profite. În acest context, guvernele occidentale sunt acuzate atât de cetățenii arabi cât și de conaționali că nu au învățat nimic din perioada ce a precedat Primăvara arabă, alegând din nou să susțină regimuri abuzive, vizându-și interesele economice și de securitate și închizând ochii la gravele atacuri asupra cetățenilor persecutați de acestea²⁶. Nu în ultimul rând, în ciuda criticilor formulate de o parte a societății germane sau poate tocmai încurajată de acestea, vizita a reprezentat stimulul ideal pentru revitalizarea în discursul arab a motivului recurent al dominației Occidentului asupra Orientului, al capitalismului care protejează cea mai cumplită formă de tiranie de pe seama căreia are de câștigat.²⁷

Aceste reacții nu sunt, însă, simple urmări ale vizitei președintelui egiptean la Berlin, aceasta fiind mai degrabă rezultatul multiplelor contacte pe care Abdel Fattah al-Sisi le-a stabilit cu diverși actori occidentali de când și-a început mandatul, cel mai recent dintre acestea fiind reprezentat de primirea liderului egiptean de către premierul Ungariei Viktor Orban. Deși mai puțin dezbătută decât primirea cu doar câteva zile în urmă la Berlin, vizita la Budapesta s-a dovedit a fi și ea importantă. Spre deosebire de vizita în Germania care nu a fost lipsită de tensiuni, primul ministru Orban a rostit doar cuvinte de laudă și încurajare la adresa Egiptului despre care consideră că are un rol esențial în crearea și menținerea unui climat stabil în regiunea arabă și implicit pentru securitatea Europei. Controversat pentru discursul său naționalist, Orban și-a manifestat de-a lungul timpului nu doar o dată îngrijorarea față de existența unui pericol la adresa identității creștine a Europei. Cu toate acestea, întrevăderea cu liderul de la Cairo l-a făcut să declare conciliant că islamul este „o creație spirituală și

²⁵ Cf. Nabīl al-Fūlī, *Merkel wa-S-Sīsī...rabiḥā ad-dağāğata wa-rabiḥna qišra l-baydati* (Merkel și Sisi au obținut găina iar noi ne-am ales cu coaja oului”), www.aljazeera.net, publicat pe 7 iunie, accesat pe 8 iunie;

²⁶ Cf. Judy Dempsey, *Germany Welcomes Egypt's Sisi*, Carnegie Europe, <http://carnegieeurope.eu/strategieurope/?fa=60260>, publicat pe 1 iunie 2015, accesat pe 9 iunie;

²⁷ Cf. Raniah Salloum, *Selling Out: Berlin Sends Wrong Message By Welcoming Sisi*, Spiegel Online, <http://www.spiegel.de/international/world/editorial-on-egyptian-president-sisi-and-his-visit-to-germany-a-1036876.html>, publicat pe 3 iunie 2015, accesat pe 16 iunie;

intelectuală a lumii”.²⁸ Cei doi lideri au apreciat că întrevvederea a deschis un nou capitol în relația deja constantă și foarte strânsă²⁹ pe care țările o au de câțiva ani.³⁰ În cadrul unui forum de afaceri organizat de Camera Națională de Comerț a Ungariei, premierul Orban l-a asigurat pe liderul egiptean de interesul său ca Egiptul să reușească să își revină după patru ani de instabilitate. În viitor se așteaptă și o intensificare a colaborării comerciale și industriale.³¹

Înainte de vizita la Budapesta, ministrul egiptean al investițiilor, Ashraf Salman, a declarat că după câțiva ani în care Egiptul a mizat foarte mult pe relația economică cu țările Golfului, țara sa începe să privească în prezent și spre alte țări cu potențial pentru economia egipteană³². Putem, astfel, deduce că încercarea puterii egiptene de a-și lărgi cercul de parteneri este o tentativă de a-și reduce dependența față de susținerea furnizată de țări din Golf precum Arabia Saudită, Emiratele Arabe Unite și Kuwait, și de ce nu, Statele Unite³³.

O altă țară dispusă să întindă o mână Egiptului, de altfel primul stat european care l-a primit pe președintele Abdel Fattah al-Sisi după preluarea mandatului, este vechiul său partener, Franța. Pe durata scurtei vizite efectuate în noiembrie 2014, președintele francez François Hollande și-a luat angajamentul ca țara sa să susțină Egiptul în domeniile economiei și apărării³⁴, aspect confirmat de un contract militar semnat cu respectiva ocazie (primul după 20

²⁸Cf. *Orban and al-Sisi talk stability as Egypt's leader visits Hungary*, Euronews, <http://www.euronews.com/2015/06/06/orban-and-al-sisi-talk-stability-as-egypt-s-leader-visits-hungary/>, publicat pe 6 iunie 2015, accesat pe 10 iunie;

²⁹ În luna aprilie 2015, Ungaria și-a retras trupele din Egipt unde în ultimii 20 de ani a făcut parte din Forța Multinațională de Observatori, organizația internațională pentru menținerea păcii care a vegheat la respectarea tratatului de pace dintre Egipt și Israel. Cf. *Egypt-Hungary Business Forum: New Chapter Has Opened in Hungarian-Egyptian Relations*, Daily News Hungary, <http://dailynewshungary.com/egypt-hungary-business-forum-new-chapter-has-opened-in-hungarian-egyptian-relations/>, publicat pe 6 iunie 2015, accesat pe 23 iunie;

³⁰Cf. *Egypt's President al-Sisi Pays Official Visit to Hungary*, Hungary Today, <http://hungarytoday.hu/news/egypts-president-al-sisi-pays-official-visit-hungary-84380>, publicat pe 8 iunie 2015, accesat pe 10 iunie;

³¹ De altfel, Ungaria și-a deschis o camera de comerț în 2014, fapt ce a contribuit la creșterea schimburilor între cele două țări cu 67,6%. Cf. *Egypt-Hungary Business Forum: New Chapter Has Opened in Hungarian-Egyptian Relations*, Daily News Hungary, <http://dailynewshungary.com/egypt-hungary-business-forum-new-chapter-has-opened-in-hungarian-egyptian-relations/>, publicat pe 6 iunie 2015, accesat pe 23 iunie;

³²Cf. *Sisi's visit pushes economic ties with Hungary: official*, Al-Bawaba, <http://www.albawaba.com/55984>, publicat pe 5 iunie 2015, accesat pe 10 iunie;

³³ După înlăturarea de la putere a lui Mohamed Morsi, în octombrie 2013, Statele Unite au decis sistarea ajutorului anual de 1,3 miliarde \$ pentru Egipt până când acesta demonstra că a făcut progrese credibile în direcția unor reforme democratice. Deși continua să-l critice pe al-Sisi pentru gravele încălcări ale drepturilor omului, un raport prezentat Congresului American în 12 mai 2015 reafirmă rolul crucial pe care Egiptul îl joacă în securitatea națională a SUA.

Cf. <http://graphics8.nytimes.com/packages/pdf/international/2015/egyptwaiver.pdf>. În prezent, SUA a reluat acordarea ajutorului anual pentru Egipt.

³⁴Cf. *Rajia Aboulkheir, Sisi opens 'new page' with Europe after first trip*, Al-Arabiya, <http://english.alarabiya.net/en/perspective/analysis/2014/11/29/Sisi-opens-new-page-with-Europe-after-first-trip-.html>, publicat în 29 noiembrie 2014, accesat în 9 martie 2015;

de ani) prin care Egiptul va cumpăra vase de luptă în valoare de 1,35 miliarde de dolari dar și de mai recenta înțelegere din luna februarie a acestui an prin care Franța va furniza Egiptului avioane, o navă de luptă precum și echipament miliar în valoare de 5,7 miliarde de dolari³⁵. Nu în ultimul rând, francezii au anunțat și că vor contribui la dezvoltarea Canalului Suez.³⁶

Deși toți acești partenerii occidentali mizează pe capacitatea leadershipului egiptean de a crea un climat de siguranță în țară dar și în regiune, situația securitară din Egipt s-a complicat odată cu moartea procurorului general, Hisham Barakat, în urma unui atac cu bombă în data de 29 iunie. Fiind prima tentativă reușită de ucidere a unui oficial egiptean de la izbucnirea violențelor în iulie 2013, moartea lui Barakat este o lovitură pentru autoritatea regimului în numele căruia a acționat, instrumentalizând în ultimii doi ani represiunile împotriva cetățenilor. Două zile mai târziu, Sinaiul a fost martor la o serie de atacuri coordonate care s-au soldat cu moartea a 17 soldați egipteni și 100 de luptători ai grupului Ansar Bait al-Maqdis, afiliat Statului Islamic. În ciuda reacției prompte a autorităților egiptene de a stopa acest val de agresiune teroristă, rămâne de văzut în ce măsură și sub ce formă va reuși regimul de la Cairo să mențină echilibrul de securitate între granițele Egiptului.³⁷

Nu trebuie pierdută din vedere nici situația politică din țară unde situația grupării Fraților Musulmani este în continuare complicată, toată lumea așteptând deznodământul condamnării la moarte a fostului președinte Morsi. Analistii avertizează că o potențială punere în aplicare a sentinței are marele risc de a face Egiptul, care are o populație de 90 milioane de locuitori din care peste jumătate sunt sub limita sărăciei, să răbufnească, ceea ce ar face situația din Siria, Irak și Libia să pară ne semnificative în comparație ce cea din Egipt³⁸.

³⁵Cf. *Egypt OKs weapons deal with France*, Middle East Eye, <http://www.middleeasteye.net/news/egypt-signs-weapons-deal-france-1558351857>, publicat în 12 februarie 2015, accesat în 11 martie;

³⁶Cf. Rajia Aboukheir, *Sisi opens 'new page' with Europe after first trip*, Al-Arabiya, <http://english.alarabiya.net/en/perspective/analysis/2014/11/29/Sisi-opens-new-page-with-Europe-after-first-trip-.html>, publicat în 29 noiembrie 2014, accesat în 9 martie 2015;

³⁷ Acest material a analizat evoluțiile survenite până la 3 iulie 2015.

³⁸Cf. David Hearst, *Sisi is pushing Egypt to the brink*, Middle East Eye, <http://www.middleeasteye.net/columns/sisi-pushing-egypt-brink-1919766540>, publicat pe 30 iunie 2015, accesat pe 2 iulie.